



Maakohtainen toimintastrategia kokonaisvaltaisen  
laatumallin testaamiseksi „SER - käyttäjien  
osaamisen kehittäminen“



Erasmus+

Nationale Agentur  
beim Bundesinstitut  
für Berufsbildung

**NABiBB**  
BILDUNG FÜR EUROPA



## Sisällys

1. Toiminnan tavoite .....	3
2. Mukana olevien organisaatioiden kuvaus.....	3
3. Testiverkoston kuvaus.....	5
4. Osallistujat ja heidän taustansa.....	6
5. Mukana olevat kouluttajat ja heidän taustansa.....	6
6. Opetus ja oppimismateriaalit .....	6
7. Testijakson valmistelu - suunnitelma .....	7
8. Alustava aikataulu .....	7

## 1. Toiminnan tavoite

Projektin tavoitteet voidaan tiivistää Ekokaarina Oy:n osalta seuraavasti:

1. Täyttää oma rooli QualiProSH e – projektissa, joka käsittelee SER – purkuprosessia.
2. Tuottaa laajamittaiseen käyttöön SER – purkuprosessia käsittelevää ja levitettävää opetusmateriaalia.
3. Opettaa kolmen eri verkostokumppaneiden avaintyöntekijöille purkuprosessi, jotta he voivat edelleen opettaa ko. asiat omissa organisaatioissaan.
4. Laadullistamisen kautta päivittää organisaatioiden SER – manuaalit.

## 2. Mukana olevien organisaatioiden kuvaus

Opetusprosessiin osallistuu henkilöitä kolmesta VTO – organisaatiosta:

1. Ekokaarina Oy (Ekok) / Kaarinan Työttömät ry (KT)
2. Lounais-Suomen Työllistäjät ry (LT)
3. Liedon KisälliKellari (LKK)

**KT** on perustettu edellisen laman aikana vuonna 1995. Sen toimintafilosofiana oli tuottaa palveluja ja tapahtumia massatyöttömyydestä kärsiville työttömille ja heidän perheilleen. Nyt, vuonna 2014 sen kiinteänä toimintana on kierrätys- ja sosiaalipalvelujen tuottaminen paitsi työttömille, myös koko Kaarinan ja naapurikaupunkien asukkaille.

**Sen toiminta koostuu seitsemästä eri vakinaisesta toimintayksiköstä:** kierrätystavaroiden vastaanotto- ja lajittelupalveluista, atk-huollosta, polkupyöräverstaasta, puusepän pajasta, kuljetusosastosta sekä kierrätysmyymälästä (kierrätysmyymälä tarjoaa monenlaisia asiakaspalvelun, kassa- ja tilaustoimintojen sekä kierrätysalan neuvonta-alan töitä) sekä sähkö- ja elektroniikkakierrätys eli SER - toiminta. Lisäksi talous-hallinto sekä myynti-/markkinointiosasto ovat kiinteä osa ydintoimintoja. Kaikki em. kiinteät osastot tarjoavat monipuolisia työtehtäviä ja varsinkin viime vuosina on panostettu sisäisesti siihen, että niin koko työyhteisö kuin työtehtävät muistuttaisivat mahdollisimman paljon avoimen sektorin tämän päivän vaateita.

KT tukityöllisti vuonna 2014 ao. taulukon mukaiset seuraavasti pitkäaikaistyöttömiä, nuoria ja maahanmuuttajia:



Työtoimintasopimuksen mukaan jaoteltuna	naiset	miehet	yhteensä
palkkatuki	33	67	100
kuntouttava työtoiminta	22	42	66
muut toimenpiteet	6	7	13
<b>yhteensä</b>	<b>61</b>	<b>116</b>	<b>177</b>
<b>Nuoret aikuiset (17–30)</b>			
palkkatuki	6	11	17
kuntouttava työtoiminta	3	7	10
<b>yhteensä</b>	<b>9</b>	<b>10</b>	<b>27</b>
<b>Maahanmuuttajat</b>			
palkkatuki	5	7	12
kuntouttava työtoiminta	2	3	5
<b>yhteensä</b>	<b>12</b>	<b>12</b>	<b>17</b>
<b>Maahanmuuttajat, nuoret aikuiset (17–30)</b>			<b>2</b>
<b>Muut toimenpiteet</b>	<b>2</b>	<b>4</b>	<b>6</b>

Taulukko 5: KT:n tukityöllistetyt vuonna 2013 (lähde: KT:n omat tietojärjestelmät)

KT toimii kaikissa toiminnoissaan tiiviissä yhteistyössä sisaryrityksensä, **EkoKaarina Oy:n** kanssa (aiemmin EkoKaarina ry). EkoKaarina Oy on vuonna 2004 toimintansa aloittanut sosiaalinen yritys, joka myös työllistää pitkäaikaistyöttömiä ja vaikeasti työllistyviä henkilöitä samoin periaatteiden mukaisesti kuin KT.

EkoKaarina Oy operoi *Työpankki – hanketta*. Työpankki ulkoistaa työtoimintoja avoimelle sektorille tavoitteena, että kohdehenkilöt työllistyisivät näiden ulkoistettujen työprojektien jälkeen a) avoimen sektorin toimeksiantajalle, b) muuhun avoimen sektorin organisaatioon, c) EkoKaarina Oy:n palkkalistoille.

**Lounais-Suomen Työllistäjät ry** (entinen Raision Seudun Työttömät ry) merkittiin yhdistysrekisteriin 17.10.1994. Aluksi toiminta oli pienimuotoista jäsen- ja virkistystoimintaa, kuten monilla muillakin vastaavilla työttömien järjestöillä perustamisensa aikoihin. LT on aktiivisesti toiminut Länsi-Turun alueen välityömarkkinaorganisaationa 20 vuoden ajan. Sen nimi on yhdistyksen vuosikokouksessa muutettu vasta keväällä 2013. Nimenmuutoksen taustalla on toiminnallisten, sisäisten muutosten lisäksi myös imagolliset syyt; LT tekee paljon yhteistyötä alueen avoimen sektorin toimijoiden kanssa, joille työttömien yhdistys, historiallisista syistä johtuen saattaa synnyttää negatiivisia mielikuvia.

Vuosien saatossa yhdistyksestä on kasvanut Länsi-Turun alueen merkittävä VTO – sektorin toimija ja työllistäjä. Nykyisiä volyymimääriä on kuvattu ao. taulukossa (luvut ovat vuoden 2014 LT:n seurantatilastoista).



Työtoimintasopimuksen mukaan jaoteltuna	naiset	miehet	yhteensä
palkkatuki	34	86	120
kuntouttava työtoiminta	24	68	92
muut toimenpiteet	2	4	6
<b>yhteensä</b>	<b>60</b>	<b>158</b>	<b>218</b>
<b>Nuoret aikuiset (17–30)</b>			<b>37</b>
<b>Maahanmuuttajat</b>			
palkkatuki	8	12	20
kuntouttava työtoiminta	4	0	4
<b>yhteensä</b>	<b>12</b>	<b>12</b>	<b>24</b>
<b>Maahanmuuttajat, nuoret aikuiset (17–30)</b>			<b>4</b>
<b>Muut toimenpiteet</b>	<b>2</b>	<b>4</b>	<b>6</b>

Taulukko 6: LT:n tukityöllistetyt vuonna 2013 (lähde: LT:n omat tietojärjestelmät)

Vuoden 2010 jälkeen on yhdistyksessä aloitettu päämäärätietoinen laadun parantaminen ja imagon nosto. Tähän on myös panostettu taloudellisesti aina mahdollisuuksien mukaan.

LT toimii kuten monet muutkin välityömarkkinatoimijat kierrätys- ja ympäristötoimintojen kautta tarjoten samalla alueen pitkäaikaistyöttömille ja vaikeasti työllistyville henkilöille eripituisia tukityöllistymispaikkoja eri tukimuodoin (palkkatuki, työkokeilu ja kuntouttava työtoiminta). LT on myös tuottanut arkiapupalveluja alueen vanhusväestölle sekä tukenut työttömien ruokailutoimintaa yhteistyössä Raision kaupungin kanssa.

**Kisällikellari** hoitaa kaikki Liedon kunnan työllistämisasiat keskitetysti. Kunta työllistää lietalaisia työttömiä työnhakijoita, etusijalla ovat yli 500 päivää työttömänä olleet, alle 25 – vuotiaat nuoret sekä velvoitetyöllistettävät. Työllistämisen tavoitteena on löytää yksilöllinen ratkaisu jokaiselle asiakkaalle.

LKK on KT:ä, Ekok:a ja LT:ä huomattavasti pienempi toimija, mutta sen toiminta on erittäin ammattitaitoista ja innovatiivista esim. tukityöllistämisen kentällä sekä se edelleen ylläpitää SER – toimintoja.

### 3. Testiverkoston kuvaus

Testiverkosto muodostuu 3 eri VTO:n edustajista. Ne ovat kaikki toimineet useita vuosia SER – kentällä. Ne toimivat edelleen, huolimatta VTO – kentän ongelmista SER – alalla (kts. opetusmateriaali) SER – purkusektorilla.

Lisäksi testiverkoston osallistuu yksityisen sektorin edustajana Tramel Oy. Sen edustaja Harri Niukkanen toimii verkoston neuvonantajana.



## 4. Osallistujat ja heidän taustansa

Kustakin verkoston organisaatiosta osallistuu koulutukseen 2-4 henkilöä. He ovat kaikki tekemisissä SER – toimintojen kanssa. Kustakin organisaatioista osallistuu SER – toiminnoista vastaava yksikön vetäjä sekä hänen ”luottohenkilönsä” sekä mahdollisesti vastuulliseksi henkilöksi koulutettava henkilö.

Koulutukseen osallistuvilla ei oletusarvoisesti ole korkeaa koulutustaustaa. He ovat kuitenkin työnsä kautta oppineet SER – toimintojen käytännöt. Näin ollen he pystyvät myös arvioimaan koulutusmateriaalin käyttöarvoa ja hyödyllisyyttä käytännön näkökulmasta, kun opetusmateriaali otetaan käyttöön kohderyhmänä pitkäaikaistyöttömät, jotka ovat tukityöllistyneet SER – osastoille.

## 5. Mukana olevat kouluttajat ja heidän taustansa

Kouluttajat ovat:

- Pentti Kallio, tj. (Ekokaarina Oy, Kaarinan Työttömät ry)
- Juha Palin, projektikoordinaattori (Kaarinan Työttömät ry)
- Ilkka Tirri, tj. (Lounais-Suomen Työllistäjät ry)
- Harri Niukkanen, neuvonantaja (Tramel Oy)

**Pentti Kallio** on toiminut melkein 20 vuotta KT:n ja Ekok:n tj:na. Hän on tätä ennen toiminut yksityisyrittäjänä romumetallien kierrätyksen ja jälleenmyynnin parissa. Hän omaa suhteet paikallisen ja valtakunnan tason poliittisiin päättäjiin ja sitä kautta tietää mm. muuttuvan lainsäädännön vaikutukset SER – kenttään.

**Juha Palin** on toiminut KT:n projektikoordinaattorina 5 vuotta. Hän on toiminut aiemmissa töissään markkinoinnin ja laatujohtamisen alueilla. Hänen valmisteilla oleva väitöskirjansa kytkeytyy vihreän talouden erityiskysymyksiin. Palinin vastuulla tulee olemaan markkina- ja OP – osiot opetusjaksoissa.

**Ilkka Tirri** on toiminut LT:n tj:na 5 vuotta. Hän on vastannut myös LT:n SER – toiminnoista. Tätä ennen hän on toiminut myös yksityisyrittäjänä sekä projektitehtävissä tukityöllistämisen kentällä. Ilkka toimii opetusprosessissa tukiopettajana eri vaiheissa sekä tuo oman näkemyksensä SER – purkuprosessitoiminnan kehittämiseen ja VTO – kentän verkostoitumisen edistämiseen.

Neuvonantaja **Harri Niukkanen** osallistuu opetukseen vain pieniltä osilta. Hän edustaa yhdyshenkilönä VTO – kentän ja yksityisen sektorin välistä yhteistyötä. Harrilla on useiden vuosien kokemus SER – kentästä paitsi VTO- myös yksityisen sektorin näkökulmasta.

## 6. Opetus ja oppimismateriaalit

Opetus- ja oppimismateriaalit muodostuvat seuraavasti osa-alueista:

- PowerPoint – diat, jotka heijastetaan luokkahuoneessa videotykin kautta.
- Jaettavat tilastotiedot mm. SER – kentän materiaaleista.
- MSTA – alusta (= ISO 14001 sertifikaatin intranet – pohjainen käyttö)
- Video kierrätysprosessista, joka on vielä editoitavana.
- OP – malli, Excel - tiedosto, jotka heijastetaan luokkahuoneessa videotykin kautta.



- Kaavakkeet ja kyselyt, joita käytetään mm. ryhmäkeskusteluissa, aivoriiheissä sekä opetusmateriaalien ryhmäarvioinneissa.
- Purkutiloissa tapahtuva käytännön oheismateriaali, joita saatetaan käyttää harjoitetilanteissa.

Yksityiskohtaisempi opetus ja oppimismateriaaliesitys ovat liitteenä.

## 7. Testijakson valmistelu - suunnitelma

Testijakson valmistelu on aloitettu keväällä 2015. Työhön ovat sisällyneet seuraavat toiminnot:

- PowerPoint – diojen tekeminen
- valokuvamateriaalien tuottaminen Ekokaarinan SER – yksiköstä
- videokuvaus, joka tullaan editoimaan kesän 2015 aikana
- taustamateriaalien (tilastot, tutkimukset, selvitykset) haut internetistä ja yliopistosta
- SER – yksikön (Ekok, KT) vastuuvetäjien taustahaastattelut opetustilanteiden konsultaatioksi.

Kesällä kaikki materiaalit saatetaan valmiiksi. Yhteistyökumppaneiden kanssa lyödään lukkoon osallistujat testijaksoon sekä luodaan tarvittavat premissit kuntoon tulevaa opetusjaksoa ajatellen (syksy 2015).

## 8. Alustava aikataulu opetukselle

Alla olevassa taulukossa on esitetty alustava aikataulu syksyn opetus- / testijaksoille. Lähtökohtana on ajatus, jossa opetuspäivä / yksittäinen periodi pyritään pitämään vain yhtenä päivän viikossa. Näin siksi, että kohdehenkilöt ovat kukin vastuullisessa asemassa omassa organisaatiossaan SER – toimintojen osalta ja siten he eivät voi olla poissa töistään esim. useana päivänä viikossa. Näin ollen ”testausjakson kuormitus” jakaantuu mahdollisimman tasaisesti / osallistujaorganisaatio.

Viikko	Periodi
40	Periodi A
41	Periodi B
42	Periodi C
43	Periodi D
44	Periodi E
45	Periodi F
46	Periodi G
47	Periodi H

## Liitteet

### Laatumoduuli: SER - purkutoiminnot - opetussisältö

	Luentoteema	Työskentely / opetussisältö	Käytettävä materiaali
AO	<i>SER - markkinat</i>	Johdanto SER – markkinoihin / luennot	Moduuli: SER - purku ppt – diat, manuaali
A1	SER – markkinoiden kokonaisvaltainen kuvaus	Lyhyt historia, markkinat EU:ssa ja Suomessa / luennot	Moduuli: SER - purku ppt – diat, manuaali
A2	SER – markkinoiden toimijat	Yksityiset, julkiset, VTO – toimijat / luennot, tilastot	Moduuli: SER - purku ppt – diat, manuaali
A3	VTO:den rooli suomalaisessa SER – markkinoissa	Markkina-asema, neuvotteluvoima, taloudellinen asema / luennot, tilastot	Moduuli: SER - purku ppt – diat, manuaali
A4	SER – direktiivi ja lainsäädäntö, niiden merkitys	Johdanto SER – direktiiviin ja Suomen lakiin / luennot, tilastot, esimerkkejä laista, keskustelua	Moduuli: SER - purku ppt – diat, manuaali
A5	Tuottajayhteisöt	Suomen 4 tuottajayhteisön esittely, niiden ”monopoliasema” ja sen vaikutus markkinoihin / luennot, tilastot	Moduuli: SER - purku ppt – diat
B0	<i>SER ja tuotemerkinnät</i>	Johdanto SER – tuotemerkintöihin / luennot, käytännön opetus SER - yksikössä	Moduuli: SER - purku ppt – diat, manuaali, ISO 14001 e-jalusta
B1	SER - tuotevirrat	SER – tuotevirrat laajassa mittakaavassa / luennot, tilastot, manuaali	Moduuli: SER - purku ppt – diat, manuaali
B2	VTO ja SER - tuotevirrat	SER – virrat, Eko, LT ja LKK / luennot, tilastot, manuaali	Moduuli: SER - purku ppt – diat, manuaali
B3	Vastuullisuus	Mitä vastuullisuus tarkoittaa käytännössä SER – toiminnoissa / luennot, keskustelu	Moduuli: SER - purku ppt – diat, manuaali





B4	Lainmukaiset tuotteet	Esitys lainsäädännön alaisiin tuotteisiin / luennot	Moduuli: SER - purku ppt – diat
B5	ISO 14001standardi	Eko Oy:n ISO 14001sertifikaattiesittely / luennot, ryhmätyöskentely	Moduuli: SER - purku ppt – diat, manuaali, ISO 14001 e-jalusta
C0	<i>Vastaanotto ja merkinnät</i>	Johdanto SER – kentän tavaran vastaanottoon ja merkitsemiseen / luennot, keskustelu	Moduuli: SER - purku ppt – diat, manuaali, ISO 14001 e-jalusta
C1	Saapuvan tavaran käsittely	Asiakaspalvelu, 1. vaiheen toiminnot / luennot, ISO 14001, keskustelu, ryhmätyö	Moduuli: SER - purku ppt – diat, manuaali, ISO 14001 e-jalusta
C2	Tuotteiden merkinnät	Toisen vaiheen työskentely, täsmällisyys, dokumentointi / luennot, ISO 14001, keskustelu, ryhmätyö	Moduuli: SER - purku ppt – diat, manuaali, ISO 14001 e-jalusta
C3	Saapuvan tavaran kirjaukset	Kolmannen vaiheen työskentely, dokumentointikäytännöt / luennot, ISO 14001, keskustelu, ryhmätyö	Moduuli: SER - purku ppt – diat, manuaali, ISO 14001 e-jalusta
C4	Eri tuotteiden erottelu	Neljännän vaiheen työskentely, käsityöstöt, tiimityöskentely / luennot, ISO 14001, keskustelu, ryhmätyö	Moduuli: SER - purku ppt – diat, manuaali, ISO 14001 e-jalusta
C5	Tavaroiden järjestelyt	Viidennen vaiheen työskentely, käsityöstöt, tiimityöskentely / luennot, ISO 14001, keskustelu, ryhmätyö	Moduuli: SER - purku ppt – diat, manuaali
C6	Uudelleenkäyttötavaroiden testaus	Kuudennen vaiheen työskentely, käsityöstöt, tiimityöskentely / luennot, ISO 14001, keskustelu, ryhmätyö	Moduuli: SER - purku ppt – diat, manuaali, ISO 14001 e-jalusta
D0	<i>Testausjärjestelmä</i>	Johdanto SER – tuotteiden testaukseen / luennot	Moduuli: SER - purku ppt – diat



D1	Purkuprosessi	Purkauksen kokonaisvaltainen prosessi / luennot	Moduuli: SER - purku ppt – diat, manuaali
D2	Ylijäämätavaroiden erottelu	Ylijäämäosien erottelun käytännön kysymykset / luennot, ryhmä- ja tiimityö, "brainstorming"	Moduuli: SER - purku ppt – diat, manuaali , ISO 14001 e- jalusta , kenttätyö
D3	Järjestäminen	Järjestämisen käytännön kysymykset / luennot, ryhmä- ja tiimityö, "brainstorming"	Moduuli: SER - purku ppt – diat, manuaali, kenttätyö
E0	<i>Varastointi, myynti ja kuljetukset</i>	Johdanto SER – materiaalien varastointiin, myyntiin ja kuljetusjärjestelyihin / luennot	Moduuli: SER - purku ppt – diat
E1	Oikea varastointi	Varastointiprosessi, käytännön kysymykset / luennot, tiimityöskentely	Moduuli: SER - purku ppt – diat, manuaali
E2	Laki kuljetuksista	Lainsäädännölliset erityiskysymykset / luennot	Moduuli: SER - purku ppt – diat
E3	Uudelleenkäyttötavaroiden takuu- ja lakikysymykset	Lainsäädännölliset erityiskysymykset / luennot	Moduuli: SER - purku ppt – diat
E4	Materiaalimyynnin hinnoittelu	Hinnoittelu, neuvottelukysymykset, sopimukset / luennot, keskustelu, "brainstorming"	Moduuli: SER - purku ppt – diat
F0	<i>Arviointi / kehittäminen</i>	Miten luoda uusia mahdollisuuksia SER – bisnekseen VTO – näkökulmasta? / luennot, keskustelu, "brainstorming"	Moduuli: SER - purku ppt – diat
F1	Tulosten mittaaminen	Tutkimusmenetelmät ja – tekniikat, indikaattorit, dokumentointi / luennot, keskustelut, ISO 14001, tilastot	Moduuli: SER - purku ppt – diat, ISO 14001 jalusta
F2	Enemmän vai vähemmän tonneja	Ympäristö- vs. talousnäkökohdat: "Onko niillä ristiriitä?" / luennot, keskustelut, tiimityöskentely	Moduuli: SER - purku ppt – diat, tiimityömateriaali
F3	Kuljetuskustannukset, säästöt	Logistiikkakustannusten muodostuminen, kuljetusten tehokkuus / luennot, keskustelut, tilastot	Moduuli: SER - purku ppt – diat

F4	Uusia ideoita työhön	Miten säilyttää ja ylläpitää innovatiivista ilmapiiriä VTO:ssa, johdon / esimiesten vastuukysymykset / luennot, keskustelut, tiimityö	Moduuli: SER - purku ppt – diat, teorian materiaali
F5	Parempi turvallisuus	Turvallisuus horisontaalisesti kulkevana toimintaperiaatteena kaikissa toiminnoissa / luennot, keskustelut	Moduuli: SER - purku ppt – diat, ISO 14001 jalusta
G0	<i>Liiketoimintasuunnitelma</i>	Kokonaisvaltainen liiketoimintatarkastelu / luennot, keskustelut, tiimityö	Moduuli: SER - purku ppt – diat, tiimityömateriaali
G1	Uusi yleissuunnitelma SER - bisnekselle	VTO:den mahdollisuudet tehdä yhteistyötä Lounais-Suomessa SER – toiminnoissa / keskustelut, tiimityö, ”brainstorming”	Moduuli: SER - purku ppt – diat, tiimityömateriaali
G2	Myyntiverkosto	Sitoutuminen verkostoyhteistyöhön, vastuut, työnjako, voitonjako / luennot, keskustelu, tiimityö, ”brainstorming”	Moduuli: SER - purku ppt – diat, tiimityömateriaali
G3	Uudelleenkäyttöverkosto	Ydinverkosto (VTO), muut mahdolliset jäsenet (esim. yritykset, kunnat) ja työnjako niiden kanssa / luennot, keskustelu, tiimityö	Moduuli: SER - purku ppt – diat, tiimityömateriaali
G4	Jätteen uudelleenkäyttö	Käyttämättömät mahdollisuudet, linkitykset kansallisiin / alueellisiin kehitysohjelmiin / luennot, keskustelu	Moduuli: SER - purku ppt – diat
H0	<i>OP<sup>1</sup> – ja laatutyö</i>	OP – malli kokonaisuutena / luennot	Moduuli: SER - purku ppt – diat, OP – Excel - formaatti
H1	OP – malli	OP:n tavoitteet, hyödyt organisaatiolle ja yksilölle / luennot	Moduuli: SER - purku ppt – diat , OP – Excel - formaatti
H2	OP – käytännöt	Kohdetyöntekijän arviointiprosessi / luennot	Moduuli: SER - purku ppt – diat, OP – Excel - formaatti
H3	Osaamistodistus työntekijöille	Osaamistodistuksen sisältö, hyödyntäminen / luennot	Moduuli: SER - purku ppt – diat, OP – Excel - formaatti

<sup>1</sup>OP – model, which has been built in Kaarinan Työttömät ry and Ekokaarina Oy, refers a comprehensive qualifications system, in which every work-task in every department have been identified and compared with qualification standards of second degree professional schools.



Erasmus+

Nationale Agentur  
beim Bundesinstitut  
für Berufsbildung

**NABİBB**  
BILDUNG FÜR EUROPA



H4	Yhteistyö ammatillisten oppilaitosten kanssa	Käytännön yhteistyömuodot alueen ammatillisten oppilaitosten kanssa / luennot	Moduuli: SER - purku ppt – diat, OP – Excel - formaatti
----	--	---	--